

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.03.1967, sp. zn. 5 Cz 164/66, ECLI:CZ:NS:1967:5.CZ.164.1966.1

Číslo: 86/1967

Právní věta: Ustanovení zákona o rodině, která stanoví vyživovací povinnost rodiče, nezakládají nárok rodiče na vrácení částek vynaložených na výchovu a výživu dítěte. Smír, jehož obsahem by byl závazek k náhradě nákladů vynaložených v rámci zákonné vyživovací povinnosti, by byl neplatný.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.03.1967

Spisová značka: 5 Cz 164/66

Číslo rozhodnutí: 86

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Výživné dítěte

Předpisy: 99/1963 Sb. § 99

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 86/1967 sb. rozh.

Ustanovení zákona o rodině, která stanoví vyživovací povinnost rodiče, nezakládají nárok rodiče na vrácení částek vynaložených na výchovu a výživu dítěte. Smír, jehož obsahem by byl závazek k náhradě nákladů vynaložených v rámci zákonné vyživovací povinnosti, by byl neplatný.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 1967, [5 Cz 164/66](#).)

Dne 6. května 1965 se dostavili k okresnímu soudu ing. F. P. se svou matkou A. P. a společně s ní uvedl, že mu poskytovala v letech 1953 až 1958 po dobu jeho studií na Vysoké škole zemědělské v Praze na výživu a na náklady se studiem spojené podporu, která dosáhla celkové částky 10 000 Kčs. Podle vzájemné dohody měl tento obnos začít splácet, až se hospodářsky upevní. V současné době je jeho hmotná situace taková, že svému závazku může dostát. Účastníci proto požádali soud, aby schválil smír, jimiž se ing. P. zavazuje splatit A. P. částku 10 000 Kčs v měsíčních splátkách.

Okresní soud v Opavě uvedený smír schválil.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že usnesením okresního soudu v Opavě byl porušen zákon a toto rozhodnutí zrušil.

Z odůvodnění:

I při předběžném řízení podle § 68 o. s. ř. platí ustanovení § 99 o. s. ř. (srov. § 69 o. s. ř.), z něhož vyplývá povinnost soudu zkoumat, zda uzavření smíru není v rozporu s právními předpisy nebo zájmem společnosti.

V daném případě účastníci uváděli, že A. P. přispívala v letech 1953 až 1958 na výživu svého syna ing. P. a na náklady spojené s jeho studiem. Oba účastníci tvrdili, že se pohledávka měla stát splatnou teprve tehdy, až se hospodářská situace ing. P. upevní. Se zřetelem na tyto skutečnosti bylo proto povinností soudu, aby si především dotazem na oba účastníky blíže objasnil vývoj hospodářské situace ing. P. po ukončení jeho studií a zjistil, proč k vymáhání dochází s takovým značným časovým odstupem; to má totiž význam také proto, aby mohl dát ve smyslu § 5 o. s. ř. dlužníku náležité poučení o případné námitce promlčení. Rovněž tak dotazem na účastníky měl si soud ujasnit i právní základ uplatňované pohledávky, a to zejména v tom směru, zda ing. P. byl v letech 1953 - 1958, tj. v době svých studií, bez jakékoliv výdělečné činnosti, či zda snad nebyl zaměstnán.

V prvním případě by bylo totiž třeba zvažovat, zda nešlo o náklady vynaložené v rámci povinnosti A. P. jako rodiče, tj. zda nešlo o povinnost vyplývající z ustanovení § 3 a § 70 zák. č. 265/1949 Sb. V takovémto případě by bylo možno projev obou účastníků směřujících k uzavření smíru (nikoliv snad k darování) považovat za právní úkon neplatný podle § 39 o. z. Citovaná ustanovení zákona o právu rodinném, která stanoví vyživovací povinnost rodiče, nezakládají nárok rodiče na vrácení částek vynaložených na výchovu a výživu dítěte. něco takového by bylo v rozporu s principy tohoto zákona.

Pokud by šlo o případ, kdy A. P. poskytovala svému synovi po dobu jeho studií určité peněžité částky, ačkoliv tato její povinnost neplynula ze zákona o právu rodinném vzhledem k tomu, že ing. P. byl zaměstnán, pak bylo povinností soudu zjistit, zda přijímaný závazek je v souladu s jeho rodinně-právními vztahy a povinnostmi z nich vyplývajícími.

Jestliže byl pak smír v předběžném řízení účastníky uzavřený schválen, byl tímto rozhodnutím soudu porušen zákon v ustanovení § 99 odst. 2. o. s. ř.